

Sergi PÀMIES. **Si menges una llimona sense fer ganyotes.** Barcelona: Quaderns Crema, 2006, 143 p., 10 €.

Davant la impossibilitat de refer la seva vida un cop la dona s'ha separat d'ell, el narrador del darrer conte del recull, «Pre-

cisament parlàvem de tu», es refugia en la superstició popular mentre espera una trucada que potser mai no arribarà, tenallat pel tòpic de l'expressió que dóna títol a la història: «A la ràdio, he sentit que si menges una llimona sense fer ganyotes, s'acomplirà tot el que desitgis, però em fa por provar-ho, fer ganyotes i que cap desig no es faci mai més realitat» (p. 142-143). No és pas l'únic: molts dels personatges d'aquest últim llibre de Sergi Pàmies no aconsegueixen sobreposar-se a les adversitats de la pròpia existència perquè no encerten a comprendre-la. El conjunt de relats que integren l'obra es basen en pretextos argumentals més aviat simples –de vegades quasi inexistent– que reprenen un tema habitual en la narrativa curta de l'autor: mostrar el desajustament entre expectatives i realitat. Aquesta oposició aboca invariablement els protagonistes al fracàs perquè són incapaços de reaccionar davant les situacions que els han tocat i es resignen a una vida de frustració i desencís. Lluny de presentar un conjunt inconnex, però, Pàmies utilitza alguns elements constitutius dels contes d'una manera recurrent, com ara la selecció dels per-

sonatges (majoritàriament homes solitaris, separats o en crisi matrimonial, que voregen la maduresa) o la veu narrativa (preferentment en primera persona), gràcies als quals cohesiona una interpretació més o menys unitària del llibre. Vist així, és possible llegir *Si menges una llimona sense fer ganyotes* com un catàleg d'infelicitats derivades de la incomprensible quotidianitat.

Algunes narracions focalitzen el desajustament en l'àmbit lingüístic, tal com ja trobàvem a «El preu» o «La fama», de *L'últim llibre de Sergi Pàmies* (2000): la distància que separa una determinada fórmula preestablerta i la seva concreció en el plantejament argumental fa evident la impossibilitat d'harmonitzar el llenguatge, essencialment metafòric, amb la realitat de què aquell vol ser reflex. «El pou», per exemple, transgredeix el sentit inicial de la frase «qui s'hi llanci de cap, serà feliç» (p. 59) perquè la idea de caure al fons del pou té una connotació negativa des del punt de vista emocional. Per la seva banda, que el fill mati el pare a «El joc» és coherent amb el fet que li ha produït un espant de mort, però encara ho és més que el pare reclami a Sant Pere una segona oportunitat, perquè al capdavant, allò només era un joc...

Amb aquests contes, per tant, l'autor crida l'atenció sobre el fet que sovint allò que ens fa caure en l'absurd és l'automatització d'expressions amb sentit figurat que no ens donen cap explicació del món i a més condicionen la nostra actuació. En la mateixa línia se situen aquelles altres històries que parteixen d'idees abstractes sovint mancades de referent o bé

d'eufemismes que ben mirats no volen dir gaire res: en serien exemples «L'altra vida», que juga amb la paradoxa que es mor el pare i és la família qui passa a millor vida; «El desenllaç», en què la idea que la mort s'emporta algú es materialitza en la imatge tòpica «d'una mort convencional: amb dalla esmolada i capa negra» (p. 127), o bé «Sang de la nostra sang» que, a banda de plantejar una reflexió sobre la inversió de valors socials paral·lela a aquella que podíem llegir a «La set», de *La gran novel·la sobre Barcelona* (1997), duu fins als límits de l'absurd l'harmonia familiar: la filla demana als pares que se separin perquè vol ser «normal» (p. 37). Només esvaeixen la sensació general de desconcert peces com «La nostra guerra», «Brindis» o «Ficció», ja que, en la mesura que mostren un narrador capaç de manipular les situacions creades (i deixar, de pas, al descobert els mecanismes de creació literària), suggereixen una possibilitat –per bé que gens falaguera– d'ordre.

En definitiva, es reprèn una línia creativa que remet directament a una part destacable de la producció de l'autor i, de passada, s'insinua la continuïtat d'un model literari marca Pàmies que és al caire de fer-se reiteratiu. Ve a tomb, doncs, demanar-se per l'aportació d'aquest recull al conjunt de la seva narrativa. Certament, i com a punt d'evolució satisfactori que apunta noves fórmules

literàries de cara al futur, tot hi és essencialitzat: ja no queda ni mica de l'optimisme que encara era possible trobar a *La gran novel·la sobre Barcelona* i *L'últim llibre de Sergi Pàmies*; els temes i motius habituals (la mort, la infelicitat, la solitud, la incomunicació, la reflexió sobre el fet literari i els mecanismes lingüístics de descodificació del món, el capgirament de tòpics assumits acríticament, etc.) es presenten despullats de revestiments formals que en suavitzin l'impacte; l'escepticisme esmolat que abans provocava el somriure aflora potser en algun dels textos, però s'esvaeix ràpidament; finalment, s'accentua el to asèptic de l'estil i el lèxic és molt precís i acurat (elements característics de l'ofici narratiu de l'autor que ofereixen algun conte realment destacable, com «Escabetx»). I malgrat tot, no fa la sensació que *Si menges una llimona sense fer ganyotes* suposi un pas endavant en la producció d'aquest escriptor, sinó que més aviat és un altre pas de rosca d'allò que ja coneixíem. Talment com si, transfigurat en un dels seus personatges resignats, Sergi Pàmies es conformés d'escriure dins els límits d'un gènere que domina. Uns límits, però, que ja fa temps que no traspassa.

Antoni Isarch
Barcelona

